

[Valdemar Sørensen.]

ning fra Byerne, der har fundet Sted i det sidste Aar, navnlig fra Hovedstaden, vil medføre Vanskeligheder for Udlejning af de ledige Lejligheder, man allerede har, men tillige er man helt klar over, at det Krav om Boliger, der bliver i det Aar, vi er inde i, og saa længe vi er inde under de nuværende Forhold, vil blive bestemt af de økonomiske Omstændigheder, vi lever under. Jo mere Befolkningens Købeevne forringes, jo mindre der bliver til Opfyldelse af det daglige Livs Behov, jo mere vil Kravet om billigere Boliger stige. Det Synspunkt er Bemærkningerne ogsaa inde paa, idet man siger, at det, man bestræber sig for ved Forslaget, er at give saadanne Lettelser, at det Byggeri, der her er Tale om, kan blive færdigt til en Husleje, der ikke bliver højere end Huslejen pr. 1. September 1939.

Angaaende dette siger Bemærkningerne de meget nøgterne Ord, at Lejen pr. 1. September 1939 i Virkeligheden var meget høj. Det er altsaa Udgangspunktet. Vi staar med en Leje pr. 1. September 1939, lige ved Krigens Udbrud, om hvilken Departementet siger, at man maa anse den for meget høj. Saa bliver Spørgsmaalet, om man med den Prisudvikling, der er foregaaet senere, og med de Lettelser, man har faaet i de senere Love, er paa Højde med Situationen, som den foreligger i Dag. Det er det, jeg ikke tror at man er. Jeg tror, man kommer til at se den Sandhed i Øjene, at vil man fremme et Byggeri netop for den Del af Befolkningen, her er Tale om, og vil man undgaa Forviklinger af Boligsituationen især i Hovedstaden, kommer man til at benytte den Bemyndigelse, Lovforslaget her giver Indenrigsministeren, til at overveje, om ikke yderligere Lettelser end dem, der indeholdes i Forslaget, vil blive nødvendige.

Jeg lægger Vægt paa at sige dette saa stærkt som muligt, fordi jeg tror, det bliver Konsekvensen af Udviklingen i den kommende Tid. Men jeg gaar ogsaa ud fra, at naar den højtærede Indenrigsminister har forelagt Forslaget i den Form, det har faaet her, er det, fordi man i Ministeriet ser den Kendsgerning i Øjnene, saaledes som jeg for mit Vedkommende har gjort det her, og jeg skal da udtale et Haab om, at man under de Forhandlinger, der vil finde Sted angaaende Fremskaffelse af et Byggeri til Priser, som den Befolkning, her er Tale om, kan betale, vil gaa til den Grænse, som man finder nødvendig og rigtig, naar dette Byggeri skal blive til Virkelighed.

Jeg skal ellers ikke gøre særlige Bemærkninger til Lovforslaget, kun vil jeg

gerne i Anledning af, hvad det ærede Medlem Hr. Kristen Amby udtalte — jeg har i øvrigt sagt det før under lignende Forhandlinger her i Salen —, at jeg naturligvis ligesom andre er overbevist om det lave Byggeris Fordele. Det er utvivlsomt, navnlig for Familier med Børn, en Fordel, der ikke kan vurderes højt nok, at bo i en lav Bebyggelse i friere Omgivelser. Jeg regner endda ikke saa meget med Toiletforholdene, som det ærede Medlem Hr. Kristen Amby øjensynlig lægger nogen Vægt paa, men der er jo andre Ting i Livet. Jeg kan godt nøjes med herinde i Byen at banke paa Døren og spørge med Fritz Jürgensen: Er De snart færdig, Jomfru Stjernholm? Det gør ikke noget.

Men der en Ting, der stiller sig i Vejen for os herinde i Hovedstaden med Hensyn til lav Bebyggelse, og det er den simple Ting, at vi ikke har Jord dertil. Den Jord, vi har tilbage, er for dyr til den Slags Bebyggelse — vi skal ud med det. Deraf følger to Ting: for det første den, at vi er nødt til kun at bygge Etagebebyggelse her i Hovedstaden for den Del af Befolkningen, som nødvendigvis af mange Grunde maa bo inden for en vis bestemt Afstand — Arbejds- og Trafikforholdene dikterer jo i høj Grad, hvad Flertallet af denne Bys Befolkning beboelsesmæssigt kan indlade sig paa, saa det tror jeg er helt uundgaeligt. Men saa er der desuden det andet Forhold, som det ærede Medlem Hr. Kristen Amby ogsaa var inde paa, og som øjensynligt volder mange Vanskeligheder rundt omkring.

Og dér kan jeg ikke sige andet, end at efter min Anskuelse er disse Vanskeligheder næsten alle sammen opstaaet ved, at Københavns Kommune er ved at sprænge sine Rammer ud til de andre, og Spørgsmaalet om, hvorvidt disse Vanskeligheder kan overvindes eller ej, det er et Spørgsmaal om, hvorvidt Københavns Kommune kan forhandle sig til Rette med Nabokommunerne, eller om man ikke snart maa skride til en Lovgivning, der løser de Baand, som binder hele denne Hovedstadsbebyggelse ud mod Omegnskommunerne. Men det er helt klart, at Omegnskommunerne set fra deres Synspunkt, svagt funderede økonomisk som mange af dem er efter den Bebyggelses Art, der har fundet Sted ude i dem — jeg henleder bare Opmærksomheden paa de Vanskeligheder, der i mange Aar opstod for de to store Kommuner Hvidovre og Rødovre, fordi de fik denne Udvandring af bestemte Befolkningslag fra København —, det er klart, siger jeg, at Omegnskommunerne har deres naturlige Syn paa dette Forhold. Man